

**GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ PRO LIDSKÁ PRÁVA A PRÁVNÍ ZÁLEŽITOSTI
ŘEDITELSTVÍ PRO MONITOROVÁNÍ**

Štrasburk, 13. června 2008

Důvěrné
Greco RC-II (2008) 3E

Druhé kolo hodnocení

**Zpráva o plnění doporučení
Českou republikou**

Přijata skupinou GRECO
na jejím 38. plenárním zasedání
(Štrasburk, 9.-13. června 2008)

I. ÚVOD

1. Skupina GRECO schválila Hodnotící zprávu o České republice z druhého kola hodnocení na svém 28. plenárním zasedání (9.-12. května 2006). Tato zpráva (Greco Eval II Rep (2005) 7E) byla skupinou GRECO zveřejněna dne 14. června 2006 po jejím schválení orgány České republiky.
2. V souladu s pravidlem 30.2 jednacího řádu skupiny GRECO předložily orgány České republiky dne 30. listopadu 2007 svou zprávu o situaci (RS-Report) týkající se opatření přijatých pro realizaci doporučení a poskytly doplňující informace dne 26. února 2008.
3. V souladu s pravidlem 31.1 svého jednacího řádu vybrala skupina GRECO na svém 26. plenárním zasedání (5.-9. prosince 2005) Finsko a Slovenskou republiku, aby jmenovali zpravodaje pro proces zjišťování, zda byla splněna příslušná doporučení. Za Finsko byla jako zpravodajka jmenována pí. Helinä LEHTINEN a za Slovenskou republiku byl jmenován p. Andrej LAZAR. Sekretariát GRECO poskytl zpravodajům pomoc při vypracování Zprávy o realizaci doporučení (RC-Report).
4. Cílem Zprávy o realizaci doporučení je vyhodnotit, zda jsou opatření přijatá orgány České republiky v souladu s doporučeními obsaženými v Hodnotící zprávě.

II. ANALÝZA

5. Bylo připomenuto, že skupina GRECO ve své Hodnotící zprávě předložila České republice dvanáct doporučení. V dalším textu se popisuje plnění těchto doporučení.

Doporučení i.

6. *Skupina GRECO doporučila i) přezkoumání stávajícího systému předběžných opatření (zejména s ohledem na zajištění) a propadnutí věcí a majetku s cílem zavést komplexní režim pro zbavení pachatelů prospěchu získaného jejich trestnými činy a ii) zvážit zjednodušení ustanovení týkajících se propadnutí věcí a majetku, zejména s ohledem na zjišťování prospěchu získaného trestnou činností (především v případech trestných činů spojených s korupcí).*
7. Orgány České republiky sdělily, že v červenci roku 2006 vstoupil v platnost zákon (č. 253/2006 Sb.) novelizující trestní zákon (zákon č. 140/1961 Sb.) a trestní řád. Tato novela byla schválena v souvislosti s transpozicí Rámcového rozhodnutí Rady EU 2003/577/SVV z července roku 2003, s cílem řešit některé nedostatky v tomto zákoně. Do trestního zákona a trestního řádu byla zavedena (novelizována) ustanovení upravující, mezi jiným, i mandatorní propadnutí výnosů z trestné činnosti¹, zajištění a propadnutí věcí a majetku náhradní hodnoty a majetku, jež je v držení třetích stran, zabránění převodu nebo

¹ V tomto smyslu se v § 55 odstavci 3 stanoví: „drží-li pachatel neoprávněně nebo v rozporu se zvláštním právním předpisem věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou v odstavcích 1 a 2 [tj. výnosy nebo věci pocházející z trestné činnosti], ve vztahu k níž je možno uložit propadnutí věcí nebo jiné majetkové hodnoty, uloží mu soud vždy i tento trest“. České orgány sdělily, že vzhledem k tomu, že prospěch z trestné činnosti se vždy považuje za neoprávněné držení ve smyslu tohoto odstavce, je propadnutí výnosů z trestné činnosti mandatorní.

nakládání s majetkem, který má být zajištěn, zajištění a zablokování peněžních prostředků na bankovních účtech, zajištění nemovitého majetku a jiných majetkových hodnot, správu zabraných věcí, a rovněž mezinárodní dožádání o právní pomoc při zajištění věcí a výnosů získaných trestnou činností. Navíc pak v současné době probíhá v parlamentu druhé čtení nového trestního zákona. V průběhu koncipování tohoto zákona byla přezkoumána stávající právní ustanovení týkající se propadnutí věcí a majetku a předběžných opatření. V této souvislosti bylo uvažováno i o institutu obrácení důkazního břemene ve vztahu k majetku, jež je v držení obžalované osoby. Nakonec však bylo rozhodnuto, že možnost, jež existuje i ve stávajícím platném trestním zákoně a jež byla také začleněna do nově navrhovaného trestního zákona projednávaného v parlamentu, tj. uložit tzv. „peněžitý trest“ až do výše pěti milionů Kč (přibližně 200 000 eur), kromě propadnutí majetkové hodnoty, a/nebo propadnutí věcí a majetku, jež je v držení třetí strany (například v případech, kdy nelze přesně určit, které věci nebo majetek pocházejí z příjmů z trestné činnosti, nebo již neexistují, nebo nejsou v držení pachatele trestného činu), je dostačující pro zbavení pachatelů prospěchu z jejich trestné činnosti.

8. Skupina GRECO vzala na vědomí tyto předložené informace. Pokud jde o první část doporučení, zdá se, že zjištěné nedůslednosti mezi předběžnými opatřeními a institutem propadnutí věcí a majetku byly z větší části odstraněny nabytím platnosti změn v trestním zákoně a trestním řádu, a že režim pro zbavení pachatelů trestných činů prospěchu z jejich trestné činnosti je v současné době komplexnější než byl v době návštěvy hodnotitelů v rámci druhého kola hodnocení (který bude níže podrobněji analyzován ve vztahu ke konfiskaci/propadnutí věcí a majetku a konfiskaci/propadnutí věcí a majetku, jež je v držení třetí stranou, zajištění/zablokování peněžních prostředků uložených na bankovních účtech nebo úroků získaných z takových peněžních prostředků po vydání soudního příkazu na jejich zajištění; rovněž tak budou v dalším textu podrobněji analyzovány tyto instituty týkající se nemovitého majetku a jeho správy). Skupina GRECO toto řešení oceňuje. Kromě toho je evidentní, že v rámci tvorby nového trestního zákona, jenž je nyní projednáván v parlamentu, došlo i k přezkoumání celého systému. Přestože není zcela jednoznačně jasné, zda bylo přihlédnuto ke všem obavám skupiny GRECO týkajících se institutu propadnutí, jež byly vyjádřeny v Hodnotící zprávě, uznává skupina GRECO, že zjednodušení ustanovení o propadnutí věcí a majetku byla věnována odpovídající péče a pevně doufá, že v navrhovaném trestním zákoně již nebude aplikace ustanovení o propadnutí věcí a majetku v praxi tak složitá.
9. GRECO konstatuje, že doporučení i bylo realizováno uspokojivým způsobem.

Doporučení ii.

10. *Skupina GRECO doporučila novelizovat právní úpravu tak, aby (i) umožňovala zajištění/zablokování zaknihovaných cenných papírů, příjmů a prospěchu z nezákonně získaných věcí a majetku, peněžních prostředků uložených na bankovních účtech nebo úroků získaných z peněžních prostředků po vydání soudního příkazu na jejich zajištění, a rovněž tak nemovitého majetku, a (ii) rozšířit uplatňování zákona č. 279/2003 týkající se správy zabraných věcí na všechny věci zabrané podle trestního řádu.*

11. Orgány České republiky poskytly pro první část tohoto doporučení informace o výše uvedené novele (zákon č. 253/2006 Sb.), která vstoupila v účinnost v červenci roku 2006. Tento zákon novelizoval §§ 79a až 79f trestního řádu, čímž stanovil možnost zajistit příjmy a prospěch z nezákonně získaných věcí a majetku, peněžních prostředků uložených na bankovních účtech a úroků získaných po vydání soudního příkazu na jejich zajištění, včetně nemovitého majetku. U zaknihovaných cenných papírů nedošlo v trestním řádu ke změně: při zajištění zaknihovaných cenných papírů se orgány údajně nesetkávají s žádnými problémy a bylo tudíž rozhodnuto neměnit ustanovení o akciích a evidovaných cenných papírech.
12. Ohledně druhé části doporučení sdělily české orgány, že výše uvedená novela (zákon č. 253/2006 Sb.) rovněž rozšiřuje platnost zákona č. 279/2003 Sb. o správě věcí a jiných majetkových hodnot na všechny věci a jiné majetkové hodnoty zabrané podle novelizovaných ustanovení trestního řádu a přímo uvádí, které orgány jsou odpovědné za správu zabraného majetku a zabezpečení zabraných nemovitostí - samotné orgány činné v trestním řízení, Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových a soudní exekutoři (za předpokladu, mezi jiným, že pokud tyto určené orgány nejsou vybaveny pro správu předmětných zabraných věcí a majetku, mohou tím pověřit jiný subjekt a že v krajních případech je možno takový majetek prodat, pokud by jinak došlo k výraznému snížení jeho hodnoty). Po nabytí platnosti změn v trestním řádu se zákon č. 279/2003 Sb. o správě věcí a jiných majetkových hodnot nyní vztahuje na všechny věci zabrané pro účely trestního řízení s výjimkou věcí předkládaných jako důkaz u soudu (které jsou v úschově příslušného soudu).
13. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace. Vyjadřuje chválu české orgány za rychlé uzákonění změn v trestním řádu za účelem odstranění nedostatků při provádění řízení týkajících se zajištění a správy věcí a majetku, jak bylo zdůrazněno v Hodnotící zprávě v rámci druhého kola hodnocení. I když se tato zpráva zmiňuje také o problémech zjištěných při zajištění zaknihovaných cenných papírů, je skupina GRECO přesvědčena, že této problematice byla věnována dostatečná pozornost v rámci procesu završeného schválením změn v trestním řádu, takže je možno učinit závěr, že tato problematika nečiní v praxi problémy.
14. GRECO konstatuje, že doporučení ii bylo uspokojivě realizováno.

Doporučení iii.

15. *Skupina GRECO doporučila zavést právní úpravy umožňující i) zajištění a propadnutí věcí s náhradní hodnotou k výnosům z korupce, a ii) efektivní zajištění a propadnutí věcí a majetku neoprávněně převedeného na třetí strany (včetně právnických osob).*

16. Orgány České republiky sdělily ohledně první části doporučení, že - jak již bylo uvedeno výše - novela zákona č. 253/2006 vstoupila v platnost v červenci roku 2006. Tento zákon novelizuje trestní řád a trestní zákon a v § 79f trestního řádu a v § 56a trestního zákona zavádí ustanovení upravující zajištění „náhradních hodnot“² a „propadnutí náhradní hodnoty“³. Kromě toho je podle nového § 73a trestního zákona rovněž možné propadnutí věcí náhradní hodnoty za věci, u nichž má dojít k propadnutí podle tzv. ochranného opatření v § 73, který stanoví možnost propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty náležející osobě, jež nemůže být odsouzena.
17. Pokud jde o druhou část doporučení, orgány České republiky uvedly, že výše uvedená novela zákona rovněž upravuje mandatorní propadnutí věcí a jiných majetkových hodnot převedených na třetí stranu ve špatné víře. Za tímto účelem došlo ke změně ve výše uvedeném ustanovení o tzv. ochranném opatření, aby v něm bylo stanoveno, že u věci nebo jiné majetkové hodnoty, jež nemůže propadnout podle běžných ustanovení v § 55, může i přesto dojít k propadnutí podle § 73 odstavce 1, písmeno d) a odstavce 2, „pokud byla získána, zčásti nebo celá, osobou jinou než pachatelem za věc nebo jinou majetkovou hodnotu, kterou pachatel získal trestným činem nebo jako odměnu za něj (...), pokud hodnota zabírané věci nebo jiné majetkové hodnoty není zanedbatelná ve vztahu k hodnotě věci nebo majetkové hodnoty získané pachatelem“ nebo „drží-li pachatel nebo jiná osoba neoprávněně nebo v rozporu se zvláštním právním předpisem věc nebo jinou majetkovou hodnotu uvedenou v odstavci 1, ve vztahu k níž není možno uložit propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty“. Majetek (věc nebo jiná majetková hodnota) může podle této hlavy zákona propadnout bez ohledu na to, zda osoba, jež drží tento majetek, je osoba právnická nebo fyzická.

² § 79f trestního řádu nyní stanoví:

„Nelze-li dosáhnout vydání nebo odnětí věci (§ 78 a 79) nebo nelze-li zajistit peněžní prostředky na účtu (§ 79a, § 79b), zaknihované cenné papíry (§ 79c), nemovitost (§ 79d) nebo jinou majetkovou hodnotu (§ 79e), které jsou určeny ke spáchání trestného činu nebo k jeho spáchání byly užity, nebo jsou výnosem z trestné činnosti, může být místo nich zajištěna náhradní hodnota, která odpovídá, byť jen z části, jejich hodnotě; přitom se postupuje obdobně podle příslušných ustanovení upravujících jejich vydání, odnětí nebo zajištění (§ 78 až 79e).“

³ § 56a trestního zákona nyní stanoví:

„(1) Jestliže pachatel věc nebo jinou majetkovou hodnotu, kterou soud mohl prohlásit za propadlou podle § 55, před uložením trestu propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty zničí, poškodí ji, zcizí, učiní neupotřebitelnou nebo zůžitkuje, či především spotřebuje, anebo jestliže jinak propadnutí takové věci nebo jiné majetkové hodnoty zmaří, může mu soud uložit propadnutí náhradní hodnoty až do výše, která odpovídá hodnotě takové věci nebo jiné majetkové hodnoty; hodnotu věci nebo jiné majetkové hodnoty, kterou soud mohl prohlásit za propadlou, může soud stanovit na základě odborného vyjádření nebo znaleckého posudku.

(2) - (3) (...).“

18. GRECO bere na vědomí předložené informace. Oceňuje změny provedené v trestním zákoně a trestním řádu upravující zajištění a propadnutí věcí a majetku náhradní hodnoty, a rovněž tak i ustanovení o propadnutí věcí a majetku, jež je v držení třetích stran. Skupina GRECO připomíná, že již ve své Hodnotící zprávě (odstavec 32) zmínila možnost použití ochranného opatření uvedeného v § 73 k zabránění věcí a majetku, jež je v držení třetích stran, zároveň však také zaznamenala, že v praxi údajně dochází k určitým problémům při uplatňování tohoto ochranného opatření. Skupina GRECO je sice toho názoru, že změny v § 73 právě nevynikají co do jasnosti formulace ohledně jejich uplatnění vůči majetku, jež je v držení třetích stran (zejména pak v situacích, kdy pachatel za ně nic nezískal výměnou), rovněž ale skupina GRECO také neobdržela žádné informace o tom, zda se již nevyskytují žádné problémy při uplatňování tohoto ustanovení v praxi, přesto však uznává, že právní úprava této problematiky byla zavedena tak, jak bylo požadováno v doporučení.
19. GRECO konstatuje, že doporučení iii bylo uspokojivě realizováno.

Doporučení iv.

20. *Skupina GRECO doporučila zvážit zavedení výslovných ustanovení v trestním zákoně, jež by stanovily, že praní peněz je možno stíhat v České republice v případech, kdy predikovaný trestný čin, včetně korupce, byl spáchán v zahraničí.*
21. Orgány České republiky sdělily, že se předpokládá, že změna trestního zákona vyhovující tomuto doporučení vstoupí v platnost v červenci roku 2008. Podle této novely (z. č. 122/2008 Sb.) bude možné v České republice stíhat trestné činy praní peněz, pokud byl predikovaný čin spáchán v zahraničí a pachatel, který „zastírá nebo jinak usiluje, aby bylo podstatně ztíženo nebo znemožněno zjištění původu věci nebo jiné majetkové hodnoty získané trestnou činností spáchanou v České republice nebo v zahraničí nebo jako odměna za takový trestný čin“, může být potrestán odnětím svobody až na čtyři roky, peněžitým trestem nebo propadnutím věci či jiné majetkové hodnoty nebo zákazem činnosti. Po schválení Senátem se předpokládá, že tato změna v trestním zákoně vstoupí v platnost k 1. červenci 2008.
22. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace a je toho názoru, že české orgány nejenže zvážily zavedení takového výslovného ustanovení, ale přímo zavedly výše uvedenou změnu v trestním zákoně stanovící, že praní peněz může být trestně stíháno v České republice v případech, kdy byl predikovaný trestný čin spáchán v zahraničí. Skupina GRECO tuto skutečnost oceňuje a doufá, že tato navržená změna vstoupí v platnost k předpokládanému datu.

23. GRECO konstatuje, že doporučení iv bylo uspokojivě realizováno.

Doporučení v.

24. *Skupina GRECO doporučila motivování orgánů činných v trestním řízení, aby plně využívaly vyšetřovací metody v příslušných případech, a dále pak aby bylo pro tyto účely zajištěno další školení pro orgány činné v trestním řízení v oblasti moderních vyšetřovacích metod, a to především ve vztahu ke korupci.*

25. Orgány České republiky sdělily, že v květnu roku 2008 vstoupila v platnost novela trestního řádu (zákon č. 135/2008). Tato novela stanoví, že - mezi jiným - je možno využívat tajných agentů při vyšetřování výjimečně závažných úmyslných trestných činů, trestných činů spáchaných ve prospěch zločinného spolčení, přijímání úplatku podle § 160 trestního zákona, podplácení podle § 161 trestního zákona, nepřímého úplatkářství podle § 162 trestního zákona nebo veškerých jiných úmyslných trestných činů trestně postižitelných podle mezinárodních dohod závazných pro Českou republiku (k nimž například patří Trestněprávní úmluva o korupci).

26. České orgány dále sdělily, že Bezpečnostní informační služba v součinnosti s Policií České republiky zahájila v červenci roku 2006 projekt „Posílení schopností Policie ČR v boji proti korupci a hospodářské kriminalitě“. Na tento projekt, který má probíhat až do července roku 2008, bylo vyčleněno 1,9 milionu eur, z čehož 1 milion eur byl určen na zlepšení kvality vybavení policejních jednotek. V souvislosti s tímto projektem nastoupil k Útvaru pro odhalování korupce a finanční kriminality (ÚOKFK) twinningový poradce z oddělení kriminální služby v Baden-Württembergu a probíhají různá školení v oblasti využívání moderních vyšetřovacích metod při vyšetřování korupce. Kromě školení zajišťovaného v rámci tohoto projektu jsou příslušníci policie po celou dobu svého působení u policie vzděláváni na Policejní akademii, mezi jiným v oblasti vyšetřovacích metod, využívání zpravodajských služeb a vyšetřování trestných činů korupce.

27. Skupina GRECO vzala na vědomí tyto předložené informace a oceňuje tento projekt zaměřený na posílení schopností příslušníků policie pro boj proti korupci a hospodářské kriminalitě a zastává názor, že tato iniciativa, včetně probíhajících školení, stejně tak jako změny v trestním řádu týkající se kromě jiného i využívání tajných agentů, budou dále motivovat orgány činné v trestním řízení pro využívání vyšetřovacích metod v příslušných případech a společně vyvíjet úsilí s cílem „vystopovat peníze“ u trestných činů páchaných za účelem vytváření nelegálních zisků.

28. GRECO konstatuje, že doporučení v bylo uspokojivě realizováno.

Doporučení vi.

29. *Skupina GRECO doporučila zavedení jednotných předpisů upravujících skutečné a potencionální střety zájmů, které by měly obsahovat i normy pro (i) přijímání darů, (ii) prohlášení o osobních zájmech, (iii) jiných vykonávaných činnostech a (IV) situace, kdy státní úředníci a zaměstnanci přecházejí do soukromého sektoru; tyto předpisy by měly také stanovit odpovídající mechanismy, jež by umožňovaly dodržování výše uvedených norem.*
30. Orgány České republiky sdělily, že v lednu roku 2007 vstoupil v platnost zákon č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů. Tento zákon se vztahuje na 23 kategorií pracovníků⁴ (včetně poslanců a senátorů, členů vlády, soudců, státních zástupců a jiných vysoce postavených veřejných činitelů) a vyžaduje od těchto veřejných činitelů, aby vykonávali své funkce tak, aby nedocházelo ke střetům mezi jejich osobními zájmy⁵ a zájmy, které musí prosazovat a hájit z titulu svých funkcí⁶.
31. Pokud jde o prohlášení o osobních zájmech a darech, příslušní veřejní činitelé musí učinit oznámení o veškerých osobních zájmech v záležitostech, v nichž se angažují v průběhu výkonu své funkce a musí každoročně předkládat přiznání o majetku, který (oni nebo jejich manžel či manželka) získali během výkonu své funkce.⁷
32. Pokud jde o jiné vykonávané činnosti, zákon stanoví, že - až na určité výjimky - příslušní veřejní činitelé nesmí podnikat nebo provozovat jinou samostatně výdělečnou činnost, být statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu, členem řídicího, dozorčího nebo kontrolního orgánu podnikající právnické osoby, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak nebo s výjimkou případů, kdy se

⁴ V červnu roku 2008 schválila Poslanecká sněmovna změny v zákoně č. 159/2006 o střetu zájmů, v nichž se stanoví, že tento zákon se nevztahuje na soudce, státní zástupce a ředitele bezpečnostních služeb. Předpokládá se, že tyto změny vstoupí v platnost ke konci června roku 2008.

⁵ Osobní zájem je definován jako „takový zájem, který přináší veřejnému funkcionáři osobní výhodu nebo zamezuje vzniku případného snížení hodnoty majetkového nebo jiného prospěchu.“

⁶ V tomto smyslu stanoví § 3 tohoto zákona, že dojde-li ke střetu veřejného zájmu se zájmem osobním, nesmí veřejný funkcionář upřednostňovat svůj osobní zájem před zájmy, které je jako veřejný funkcionář povinen prosazovat a hájit. Zákon dále stanoví, že veřejný funkcionář nesmí ohrozit veřejný zájem mezi jiným tím, že využije svého postavení, pravomocí nebo informací získaných při výkonu své funkce k získání majetkového nebo jiného prospěchu nebo výhody pro sebe nebo jinou osobu. Kromě toho zákon také hovoří o neslučitelnosti některých funkcí a stanoví, že poslanec nebo senátor nemůže být jmenován nebo nemůže působit ve funkci s právem rozhodování na ministerstvu nebo jiném správním úřadu, státním zastupitelství, soudu, v bezpečnostních službách, armádě, Nejvyšším kontrolním úřadě, Kanceláři prezidenta republiky, Kanceláři Poslanecké sněmovny, Kanceláři Senátu, Pozemkovém fondu nebo v jiných státních fondech a v Kanceláři veřejného ochránce práv.

⁷ Tato oznámení o majetku mají mezi jiným obsahovat údaje o jejich majetku a jiných věcných právech k nemovitostem (včetně jejich ceny a způsobu nabytí), informace o movitém majetku, pokud souhrnná cena takového majetku nabytého v průběhu kalendářního roku přesáhla částku 500 000,- Kč (přibližně 20 000 eur), a o cenných papírech a obchodních podílech přesahujících určitou částku (tj. více než 50 000,- Kč/přibližně 2000 eur od jednoho emitenta, nebo přesahujících částku 100 000,- Kč/přibližně 4000 eur v případě více emitentů). Příslušní veřejní funkcionáři také musí v oznámení o majetku uvést veškeré peněžní příjmy a jiný majetkový prospěch, včetně darů a jiného prospěchu získaného při výkonu své funkce, jež nejsou součástí jejich platu, pokud v jednom kalendářním roce přesáhnou částku 100 000,- Kč (4000 eur), s výjimkou darů, jejichž hodnota nedosahuje 10 000,- Kč (400 eur), včetně nesplacených půjček a jiných závazků, pokud jsou vyšší než 100 000,- Kč (4000 eur).

- jedná o správu jeho vlastního majetku, a rovněž nesmí být v pracovněprávním nebo obdobném vztahu nebo ve služebním poměru, nejde-li o vztah nebo poměr, v němž působí jako veřejný funkcionář.⁸
33. Pokud jde o situace, kdy úředník přechází z veřejné správy do soukromého sektoru (tzv. revolving doors/pantouflage), § 6 výše uvedeného zákona č. 159/2006 Sb. stanoví, že veřejný funkcionář uvedený v příslušných ustanoveních tohoto zákona se nesmí po dobu 1 roku od skončení výkonu funkce stát společníkem nebo zaměstnancem firmy (bez ohledu na to, zda se jedná o fyzickou nebo právnickou osobu), pokud takový podnikatelský subjekt v posledních 3 letech přede dnem skončení funkce veřejného funkcionáře uzavřel smlouvu se státem nebo územním samosprávným celkem, jednalo-li se o nadlimitní veřejnou zakázku (veřejná zakázka přesahující limit stanovený zákonem o veřejných zakázkách, zákon č. 137/2006 Sb.), a pokud veřejný funkcionář o takové smlouvě rozhodoval.
34. Pokud jde o dodržování těchto právních ustanovení, stanoví zákon č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů ukládání správního postihu od 30 000,- Kč (přibližně 1200 eur) do 500 000,- Kč (přibližně 20 000 eur)⁹ za porušení těchto ustanovení, včetně pozdního podání a nepodání oznámení o osobních zájmech, majetku a činnosti, poskytnutí nepravdivých informací v tomto oznámení a účast v neslučitelných funkcích nebo činnostech.
35. České orgány rovněž sdělily, že se zákon č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů vztahuje pouze na výše uvedené kategorie funkcionářů, nikoli obecně na státní zaměstnance a pracovníky obecních nebo krajských úřadů. Na střet zájmů u státních zaměstnanců (tj. pracovníků ve státní správě) by se měl vztahovat zákon o státní službě (zákon č. 218/2002 Sb.), který byl schválen parlamentem v roce 2002. Nabytí platnosti tohoto zákona se však stále odkládá (nyní již potřetí), a to až na leden roku 2009. V současné době se zpracovává návrh nového zákona o pracovnících ve státní správě, který se bude vztahovat na všechny veřejné činitele (na centrální, místní i regionální úrovni) a bude obsahovat ustanovení o střetu zájmů týkající se těchto pracovníků.
36. Střet zájmů u státních zaměstnanců a také pracovníků místních nebo regionálních úřadů v současné době upravuje nový zákoník práce (zákon č. 262/2006 Sb.), který vstoupil v účinnost k 1. lednu 2007. Tento zákon obsahuje i ustanovení o určitých střetech zájmů vztahujících se konkrétně na pracovníky zaměstnáváné státem (včetně státních zastupitelství, soudů, policie a armády) i na pracovníky obecních a krajských úřadů a mezi jiným stanoví (v § 303, odstavci 2), že výše uvedení činitelé musí jednat a rozhodovat nestranně,

⁸ Zákon požaduje, aby veřejní funkcionáři, na než se tato ustanovení vztahují, učinili po nástupu do funkce písemné oznámení o veškerých jiných vykonávaných činnostech, včetně podnikatelské činnosti, funkcí ve statutárních, dozorčích nebo kontrolních orgánech společností nebo dalšího zaměstnání či podobného pracovněprávního vztahu. Oznámení o jiných vykonávaných činnostech se musí předkládat každoročně; nepovolené činnosti musí být neprodleně ukončeny, nejpozději však do 30 dnů po nástupu do funkce.

⁹ Poslanecká sněmovna schválila změny v tomto zákoně v červnu roku 2008. Stanoví se v nich, že maximální správní pokuta, jež může být uložena za porušení tohoto zákona, se snižuje na 50 000,- Kč (přibližně 2000 eur). Jakmile tyto změny vstoupí v platnost, nebudou tyto pokuty již ukládány správním soudem, ale bude je ukládat obecní úřad, v jehož obvodu má příslušný veřejný funkcionář své trvalé bydliště. Předpokládá se, že tyto změny vstoupí v platnost ke konci roku 2008.

zachovávat mlčenlivost o úředních informacích, nesmí přijímat dary nebo jiné požitky v souvislosti s výkonem svých povinností a musí se vyvarovat chování, jež by mohlo vést ke střetu mezi veřejnými zájmy a jejich zájmy osobními. Dále pak nesmí zaměstnanci vykonávat funkce vedoucích pracovníků nebo být členy dozorčího orgánu jakékoli společnosti bez předchozího písemného souhlasu jejich zaměstnavatele. Kromě toho obsahuje § 310 tohoto zákona i tzv. konkurenční doložku stanovící, že zaměstnavatel může uzavřít smlouvu s veřejným činitelem (bez ohledu na to, zda se jedná o státního zaměstnance nebo jiného pracovníka), v níž se veřejný činitel zaváže, že nebude vykonávat určité placené činnosti, jež jsou shodné s činnostmi, jimiž se zabývá jeho bývalý zaměstnavatel, a to po určitou dobu (maximálně jednoho roku).

37. Skupina GRECO vzala na vědomí tyto předložené informace a oceňuje, že zákon č. 159/2006 Sb. o střetu zájmů vstoupil v účinnost. Zaznamenala však, že ustanovení o systému „revolving doors/pantouflage“ je pojato velmi úzce (neboť je omezeno pouze na zadávání vládních zakázek s vysokou hodnotou a pouze pokud o nich rozhoduje příslušný veřejný funkcionář). S výjimkou tohoto opatření se zdá, že zákon obsahuje vcelku dostatečná ustanovení o střetu zájmů obecně, o přijímání darů, prohlášeních o osobních zájmech, majetku a vykonávání jiných činností u určitých kategoriích vysoce postavených činitelů. Jak je však také evidentní z Hodnotící zprávy z druhého kola hodnocení, v doporučení se požaduje zavedení jednotných předpisů upravujících střet zájmů nejen pro tyto kategorie poměrně vysoce postavených činitelů, ale obecně pro všechny státní zaměstnance (tj. pracovníky ve státní správě) a pracovníky obecních a krajských úřadů. Nový zákoník práce (zákon č. 262/2006 Sb.) se sice vztahuje na všechny státní zaměstnance a pracovníky obecních a krajských úřadů, jsou v něm však začleněna pouze velmi obecná ustanovení týkající se přijímání darů, chybí v něm smysluplná úprava týkající se prohlášení o osobních zájmech a vykonávání jiných činností (s výjimkou ustanovení o funkci v řídicích nebo v dozorčích orgánech podnikající právnické osoby), a stejně jako i původní zákoník práce obsahuje diskreční smluvní ustanovení, naprosto úzce pojaté v tom smyslu, že odcházející zaměstnanec bude odškodněn, pokud souhlasí s tím, že po určité časové období nenastoupí do zaměstnání u konkurence. Pokud jde o poslední část doporučení, jeví se sice, že je stanoven postih pro případy nedodržení norem stanovených v zákoně 159/2006 Sb. o střetu zájmů, skupina GRECO však nebyla informována o existenci nějakého mechanismu, jenž by umožnil dodržování norem vztahujících se na střet zájmů, a který by byl obsažen v tomto novém zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.).
38. GRECO konstatuje, že doporučení vi bylo realizováno jen zčásti.

Doporučení vii.

39. *Skupina GRECO doporučila zavést a implementovat zákony, které vyžadují přijímání státních zaměstnanců a úředníků obecních a krajských úřadů na základě konkurzu, a to na všech úrovních státní správy.*
40. Orgány České republiky sdělily, že přijímání státních zaměstnanců (pracovníků zaměstnaných ve státní správě) a úředníků obecních a krajských úřadů se řídí

novým zákoníkem práce (zákon č. 262/2006) a zákonem o úřednících místních samosprávných celků (zákon č. 312/2002). Tento nový zákoník práce však neobsahuje žádná ustanovení o přijímání státních zaměstnanců na základě konkurzu; na druhé straně, zákon o úřednících místních samosprávných celků předepisuje postup¹⁰ pro přijímání (na základě konkurzu) vyšších vedoucích pracovníků a pracovníků a osob s pracovní smlouvou uzavřenou na dobu neurčitou zaměstnaných na obecním nebo krajském úřadě. Kromě toho pak zákon o státní službě (zákon č. 218/2002), schválený parlamentem v roce 2002, který poté - co byl potřetí odložen - má nyní vstoupit v účinnost k 1. lednu 2009, obsahuje ustanovení o přijímání státních zaměstnanců a úředníků obecních a krajských úřadů. V současné době však probíhají práce na novém návrhu zákona o pracovnících ve státní správě, který má nahradit výše uvedený zákon o státní službě (zákon č. 218/2002) a zákon o úřednících místních samosprávných celků (zákon č. 312/2002). Tento nový zákon bude obsahovat i požadavky na přijímání zaměstnanců na základě konkurzu.

41. Skupina GRECO vzala na vědomí tyto předložené informace. Připomíná, že již ve své Hodnotící zprávě uvedla, že ustanovení o přijímání pracovníků na základě konkurzu obsažená v zákoně o úřednících místních samosprávných celků se údajně v praxi neaplikují ve všech případech. Vzhledem k nedostatku dalších informací o tom, jak je zajištěno dodržování těchto ustanovení a dále vzhledem k informacím, že nový zákoník práce neobsahuje ustanovení o přijímání veřejných činitelů na základě konkurzu, zastává skupina GRECO názor, že zřejmě nebylo dosaženo žádného pokroku při realizaci tohoto doporučení od schválení Hodnotící zprávy (a je také třeba mít na paměti, že skupina GRECO již v té době uvedla, že se může vcelku pravděpodobně stát, že zákon o státní službě nikdy nevstoupí v platnost). Skupina GRECO zaznamenala, že se předpokládá, že ke splnění tohoto doporučení dojde se zavedením zákona o úřednících ve veřejné správě, na kterém se v současné době pracuje. Skupina GRECO doufá, že tento nový zákon narazí na menší odpor, než jak tomu bylo u zákona o státní službě, a že ustanovení o přijímání státních zaměstnanců a úředníků obecních a krajských úřadů na základě konkurzu budou příslušně uzákoněna.
42. GRECO konstatuje, že doporučení vii nebylo realizováno.

Doporučení viii.

43. *Skupina GRECO doporučila zajistit, že právní ustanovení o přístupu k informacím státních úřadů a jejich realizace nebudou nevhodně omezovat přístup veřejnosti k informacím a také doporučila zvážit ustanovení o školení pro ty pracovníky, kteří mají vyřizovat žádosti o informace.*
44. Orgány České republiky sdělily, že zároveň se schválením Usnesení vlády č. 221/2007 v březnu roku 2007 pověřila vláda Ministerstvo vnitra provedením analýzy realizace zákona o svobodném přístupu k informacím (zákon č.

¹⁰ V § 7 až § 9 zákona o úřednících místních samosprávných celků (zákon č. 312/2002 Sb.) se mimo jiné stanoví, že informace o příslušném volném pracovním místě musí být zveřejněny, že musí být ustavena tříčlenná výběrová komise, která vyhodnotí žádost uchazeče o toto místo a provede pohovory s vhodnými kandidáty na tuto pracovní pozici.

106/1999) ve vztahu ke státním úřadům, územním samosprávným celkům a jiným orgánům napojených na státní správu nebo krajské a obecní úřady. Výsledky této analýzy schválila vláda v lednu roku 2008. V souladu s Usnesením vlády č. 4/2008 bylo ministru vnitra uloženo vypracování návrhu změn v zákonu o svobodném přístupu k informacím na základě výsledku této analýzy, jež by měly obsahovat následující:

- vyjmenování všech konkrétních subjektů, jež mají za povinnost poskytovat informace, včetně obchodních společností a jiných soukromých právnických osob založených podle soukromého práva, jež jsou ve 100% vlastnictví státu nebo územně správních celků nebo jsou jimi řízeny, a vypracování postupu pro případ, že tyto subjekty zamítnou žádost o poskytnutí informací;
- změny v ustanoveních o postupech stanovených pro žádosti o informace, objasnění některých pojmů a jejich uvedení v soulad se správním řádem (zákon č. 500/2004 Sb.), aby bylo zajištěno, že ustanovení správního řádu budou v co možná nejširším rozsahu platná i pro žádosti o poskytnutí informací, a že zákon o svobodném přístupu k informacím bude tento zákon doplňovat
- další upřesnění možných důvodů pro zamítnutí žádosti o poskytnutí informací
- zavedení opatření proti úmyslnému porušování zákona o svobodném přístupu k informacím ze strany subjektů povinných poskytovat informace a proti evidentnímu zneužívání nebo obstrukčnímu využívání tohoto zákona žadatelem.

Byla ustavena pracovní skupina, jejímiž členy jsou zástupci subjektů spadajících do působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím a také zástupci nevládních organizací. Tato skupina má vypracovat příslušné změny v zákoně o svobodném přístupu k informacím. Následně budou změny navržené touto pracovní skupinou předmětem veřejného připomínkového řízení (prostřednictvím internetových stránek Ministerstva vnitra).

45. Dále pak se v Usnesení vlády č. 4/2008 výslovně požaduje od všech ministrů a vedoucích jiných ústředních správních orgánů, aby poskytovali podporu¹¹ krajským a obecním úřadům při poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím o věcech v kompetenci ministerstev a ústředních orgánů, jež řídí. Na základě tohoto Usnesení uspořádalo Ministerstvo vnitra v květnu roku 2008 pilotní seminář pro úředníky obecních a krajských úřadů o zákoně o svobodném přístupu k informacím, kterého se účastnili také úředníci jiných ústředních orgánů. Vzhledem k úspěchu pilotního semináře budou v budoucnu další semináře plánovány na pravidelnější bázi a zaměří se na různé aspekty tohoto zákona a postupy pro poskytování informací. Navrhuje se i přizvání zástupců nevládních organizací specializujících se na přístup k informacím, aby tyto semináře mohly sloužit jako platforma pro výměnu názorů a používání správných postupů v praxi. A konečně pak Ministerstvo vnitra, ve spolupráci s Vysokou školou mezinárodních a veřejných vztahů, zorganizuje

¹¹ Tato podpora je poskytována ve formě směrnic a doporučení ke konkrétním otázkám souvisejícím se zákonem o svobodném přístupu k informacím a jsou v nich odpovědi na dotazy krajských a obecních úřadů.

školení pro úředníky obecních a krajských úřadů, a rovněž tak pro pracovníky na centrální úrovni, na téma přístup k informacím.

46. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace. Pokud jde o první část doporučení, skupina GRECO chválí české orgány, za provedení zdá se že hloubkové analýzy nedostatků zákona o svobodném přístupu k informacím projevujících se v praxi, a za vypracování změn tohoto zákona, které tyto problémy řeší. Pokud jde o druhou část doporučení, skupina GRECO oceňuje, že české orgány evidentně pokročily mnohem dále, než je pouhé zvažování školení pro pracovníky s povinností vyřizovat žádosti o informace.
47. GRECO konstatuje, že doporučení viii bylo realizováno uspokojivě.

Doporučení ix.

48. *Skupina GRECO doporučila zavést jasná pravidla vyžadující, aby státní zaměstnanci a úředníci obecních/krajských úřadů oznamovali podezření na korupci a rovněž zajistit dostatečnou ochranu proti represáliím vůči těmto státním zaměstnancům a úředníkům obecních/krajských úřadů, kteří v dobré víře oznámí podezření na korupci ve státní správě.*
49. Orgány České republiky sdělily, že § 168 trestního zákona vyžaduje, aby občané, včetně veřejných činitelů, oznamovali podezření ze spáchání trestného činu. České orgány dále uvedly, že ustanovení „Kodexu etického chování ve státní správě“ motivuje pracovníky ve státní správě, aby nahlásili korupci svému nadřízenému nebo orgánu činnému v trestním řízení. Kromě toho se v současné době v parlamentu projednávají změny v trestním zákoně, jež - mimo jiné - stanoví, že kdokoli se dozví o spáchání trestného činu úplatkářství a tuto skutečnost neprodleně neoznámí orgánům činným v trestním řízení, může být odsouzen k trestu odnětí svobody na tři roky. Předpokládá se, že tyto změny vstoupí v platnost v lednu roku 2009. Dále se pak připravují změny v zákoně č. 122/2008 novelizující trestní zákon, jež se budou konkrétně vztahovat na pracovníky daňových úřadů. Očekává se, že tyto změny vstoupí v platnost v červenci roku 2008. Jedno z ustanovení této novely výslovně vyžaduje, aby pracovníci daňových úřadů oznámili jakékoli podezření na korupci, se kterou se setkají při své práci příslušným orgánům. Toto ustanovení bylo začleněno do zákona v reakci na vyjádření skupiny GRECO k této problematice v její Hodnotící zprávě (odstavec 84).
50. Pokud jde o oznamovatele podezření ze spáchání trestných činů úplatkářství, bylo sděleno, že ochrana zaměstnanců je zajištěna pracovní právními předpisy. Jak již bylo uvedeno, v roce 2006 došlo ke schválení nového zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.), jímž se zrušil starý zákoník práce (zákon č. 65/1965 Sb.). Do tohoto zákona však nebyla začleněna žádná ustanovení o ochraně oznamovatelů.
51. A nakonec, jak je již uvedeno výše (viz doporučení vii), byly zahájeny práce na novém návrhu zákona o úřednících ve státní správě, který nahradí jak zákon o

státní službě (zákon č. 218/2002, který - jak již bylo zmíněno výše - nikdy nevstoupil v účinnost), tak i zákon o úřednících místních samosprávných celků (zákon č. 312/2002 Sb.). Tento návrh zákona bude obsahovat ustanovení o oznamování podezření na korupci a o ochraně oznamovatelů. Stále ještě probíhá diskuse týkající se formy této ochrany.

52. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace a připomíná, že již v Hodnotící zprávě z druhého kola hodnocení vznesla připomínky k povinnosti oznamovat určité trestné činy obsažené v trestním zákoně, které evidentně nezahrnovaly úplatkářství, a že není jasné, jak se tato povinnost v praxi plní. Rovněž tak vznesla připomínky k nezávaznosti kodexu etického chování a k zákoníku práce. Skupina GRECO však přesto oceňuje navrhované změny v trestním zákoně týkající se této problematiky, zejména pak začlenění konkrétní povinnosti pro daňové úředníky oznamovat trestné činy korupce, a rovněž oceňuje nově navrhovaný zákon o pracovnících ve státní správě, který by měl obsahovat i ustanovení o ochraně oznamovatelů. Žádný z výše uvedených návrhů však dosud nevstoupil v účinnost. Nelze tudíž konstatovat, že byla zavedena jasná pravidla pro oznamování podezření na korupci a ani žádný mechanismus pro dostatečnou ochranu úředníků, kteří v dobré víře oznámí podezření korupčního jednání.
53. GRECO konstatuje, že doporučení ix bylo realizováno jen zčásti.

Doporučení x.

54. *Skupina GRECO doporučila zavedení pravidel vyžadujících periodické a průběžné školení o protikorupčních opatřeních, etickém chování a bezúhonnosti pro všechny státní zaměstnance a úředníky obecních a krajských úřadů.*
55. Orgány České republiky sdělily, že všichni pracovníci státní správy a úředníci obecních a krajských úřadů jsou účastníky systémů odborného proškolení. Protikorupční opatření a etické chování jsou tématy několika školicích programů, nejen v souvislosti s povinným vstupním zaškolením pracovníků ve státní správě a úředníků obecních a krajských úřadů, ale jsou také probírány v kurzech pořádaných průběžně po celou dobu pracovního poměru zaměstnanců státní správy a úředníků obecních a krajských úřadů. Tyto kurzy jsou součástí akreditovaných programů celoživotního vzdělávání a probíhají také v rámci mezinárodních projektů. V současné době probíhá česko-finský projekt pro zaměstnance státní správy a úředníky obecních a krajských úřadů (Twinningový projekt EU „Posílení protikorupčních opatření ve veřejném sektoru“). Kromě toho vydalo Ministerstvo vnitra několik příruček na téma korupce, a to ve spolupráci s vysokoškolskými pracovníky, které se budou používat při školení o etickém chování státních zaměstnanců.
56. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace. Oceňuje probíhající školení o protikorupčních opatřeních, etickém chování a bezúhonnosti státních zaměstnanců a úředníků obecních a krajských úřadů, připomíná však, že již v Hodnotící zprávě z druhého kola hodnocení uvedla, že i se když státní zaměstnanci (tj. úředníci ve státní správě) účastní povinného školení o etickém

chování při přijetí do zaměstnání ve státní správě, „veškerá následná školení o etickém chování, bezúhonnosti a protikorupčních opatřeních jsou dobrovolná” (odstavec 64). Skupina GRECO tedy požádala české orgány, aby zaměstnancům státní správy a úředníkům uložila povinnost navštěvovat školicí kurzy na téma protikorupčních opatření, etického chování a bezúhonnosti. Přestože by se tato povinnost týkala všech státních zaměstnanců a úředníků obecních a krajských úřadů, bylo by třeba rozlišovat mezi různými kategoriemi státních zaměstnanců a úředníků a různými obory správy, přičemž, například, ty kategorie úředníků ve vysoce rizikových funkcích nebo oborech, by měli takové kurzy navštěvovat častěji a jejich témata by se měla ještě více specializovat na protikorupční opatření, etické chování a bezúhonnost. Z předložených informací rozhodně nevyplývá, že by byly vytvořeny takové povinné školicí programy konkrétně uzpůsobené pro různé kategorie státních zaměstnanců a úředníků, ani není evidentní, že by existovala nějaká povinnost pro státní zaměstnance a úředníky, aby navštěvovali školení na téma etického chování, bezúhonnosti a protikorupčního jednání poté, co absolvují vstupní zaškolení při přijetí do státní služby.

57. GRECO konstatuje, že doporučení x bylo částečně realizováno.

Doporučení xi.

58. *Skupina GRECO doporučila analyzovat dopad současných reforem v oblasti registrace obchodních právnických osob zejména s důrazem na spolehlivost údajů, jež jsou zapisovány do obchodního rejstříku, a zajistit informovanost rejstříkových soudů a ostatních příslušných úřadů ve všech případech, kdy vedoucímu pracovníkovi v obchodní společnosti soud zakázal výkon podnikatelské činnosti.*
59. Orgány České republiky k první části doporučení uvedly, že změny v obchodním zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.) a v zákoně o přestupcích (zákon č. 200/1990 Sb.) vstoupily v platnost v březnu roku 2008 (zákon č. 344/2007). Tyto změny zajišťují určitou formu veřejné kontroly nad přesností údajů zapisovaných do obchodního rejstříku. Podnikatelé mají nyní povinnost informovat obchodní rejstřík o veškerých změnách v údajích o jejich firmách zapsaných v rejstříku. Kromě toho musí zveřejňovat přesné údaje na svých internetových stránkách a v případě jakékoli změny je okamžitě aktualizovat. Změny v zákoně o přestupcích (zákon č. 200/1990) stanoví nové správní přestupky, jako je například porušení povinnosti uvádět obchodní jméno (což se rovněž týká i uvádění sídla společnosti, zápisů do obchodního rejstříku nebo živnostenského rejstříku nebo zápisů v jiném rejstříku podle zvláštního právního předpisu) na každé nákupní objednávce, v obchodních dopisech a na fakturách (nebo uvádět v takových dokumentech své jméno, příjmení a název firmy v případě, že podnikatel nemá obchodní jméno). Tyto změny rovněž stanoví již výše uvedenou povinnost zveřejňovat pravdivé údaje na internetu, v žádosti o zápis do rejstříku, při změnách nebo výmazu údajů v obchodním rejstříku, a dále povinnost ukládat dokumenty do Sbírký listin.

60. Pokud jde o druhou část doporučení, české orgány sdělily, že § 77, odstavec 1, písmeno e) Vnitřního a kancelářského řádu pro obvodní, okresní, krajské a vrchní soudy (Instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org. ze dne 3. prosince 2001) ukládá povinnost informovat úřad příslušný pro registraci obchodních subjektů o pravomocném rozhodnutí s výrokem o zákazu výkonu činnosti. Dále pak tento řád stanoví, že informace o výsledku trestního řízení, jehož předmětem je trestný čin spojený s podnikáním, musí být zaslány rejstříkovému soudu. Na základě těchto informací pak obchodní rejstřík (rejstříkový soud) zahájí řízení o výmazu takové osoby z obchodního rejstříku.
61. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace. Pokud jde o první část doporučení, skupina GRECO oceňuje změny v obchodním zákoníku a v zákoně o přestupcích, připomíná však, že ve své Hodnotící zprávě z druhého kola hodnocení vyjádřila pochybnosti o přesnosti údajů zapisovaných do rejstříku. Vzhledem k probíhající reformě registračního řízení a změn zkracujících toto řízení, což by mohlo ještě více oslabit kontrolu nad údaji zapisovanými do rejstříku, vyzvala skupina GRECO české orgány, aby provedly analýzu dopadu této reformy, konkrétně ve vztahu ke spolehlivosti údajů zapisovaných do rejstříku. Přestože v informacích předložených Českou republikou nic nesvědčí o tom, že taková analýza byla provedena, skupina GRECO uznává, že změny v obchodním zákoníku a v zákoně o přestupcích zlepšily, alespoň do určité míry, přesnost údajů zapisovaných do obchodního rejstříku a s ohledem na skutečnost, že tyto údaje se zveřejňují na Internetu, uznává, že se zlepšila (veřejná) kontrola nad spolehlivostí zapisovaných údajů.
62. Pokud jde o druhou část doporučení, skupina GRECO uvádí, že pokud jde o Interní a kancelářský řád pro obvodní, okresní, krajské a vrchní soudy (Pokyn Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org. ze dne 3. prosince 2001), tento řád byl v platnosti již v době návštěvy hodnotitelů v rámci druhého kola. Skutečnost, že se GET (tým hodnotitelů ze skupiny GRECO) dozvěděl, že „se nepředpokládá zavedení žádného systému pro komunikaci s rejstříkovými soudy v případech, kdy je někomu uložen zákaz výkonu podnikatelské činnosti“ (odstavec 82, Hodnotící zpráva z druhého kola hodnocení) svědčí o tom, že rejstříkové soudy a ostatní příslušné úřady nejsou v praxi běžně informovány, a to i přesto, že výše uvedený řád existuje. Skutečnost, že existence tohoto řádu nebyla nikdy zmíněna, a to ani členům hodnotitelského týmu GET během jejich návštěvy, ani následně v průběhu schvalování zprávy skupinou GRECO, přinejmenším nasvědčuje, že chybí dostatečná informovanost o tomto řádu a že je nutno přijmout další opatření, aby bylo v praxi dosaženo efektivního výsledku při oznamování rozhodnutí o zákazu činnosti rejstříkovým soudům.
63. S ohledem na výše uvedené došla skupina GRECO k závěru, že doporučení xi bylo částečně realizováno.

Doporučení xii.

64. *Skupina GRECO doporučila zavést odpovědnost právnických osob v souladu s Trestněprávní úmluvou o korupci a zavést efektivní, přiměřené a odrazující sankce.*

65. Orgány České republiky sdělily, že i přes celou řadu pokusů v minulosti právně ošetřit tuto problematiku, nebyl naplněn záměr zavést institut trestní odpovědnosti právnických osob v důsledku skutečnosti, že v současné době převládá politický konsensus ohledně nezavedení institutu trestní odpovědnosti právnických osob. Ministerstvo vnitra však nicméně v současné době pracuje na návrhu zákona, který by obsahoval ustanovení o správní odpovědnosti právnických osob za trestné činy, včetně úplatkářství, praní peněz a nepřímého úplatkářství. Návrh tohoto zákona však naráží na ten problém, že - vzhledem k tomu, že odpovědnost právnických osob by byla předmětem správního řízení, nebylo by možné poskytovat vzájemnou právní pomoc v trestních věcech týkajících se právnických osob a také vzhledem k tomu, že správní řízení by bylo zahájeno až po ukončení trestního řízení proti fyzické osobě, jež spáchala trestný čin jménem nebo v zájmu právnické osoby - by soudní řízení trvalo mnoho let.
66. Skupina GRECO vzala na vědomí předložené informace. Již v Hodnotící zprávě v rámci druhého kola hodnocení uvedla, že existují různé pokusy o zavedení trestní odpovědnosti právnických osob v České republice. Zdá se sice, že byly od té doby podniknuty určité kroky směřující k navržení zákona o odpovědnosti právnických osob (a tudíž zavedení legislativy umožňující ukládání efektivních, přiměřených a odrazujících sankcí právnickým osobám), je však evidentní, že navrhování tohoto zákona naráží na překážky a v této počáteční fázi vývoje může skupina GRECO pouze konstatovat, že doporučení xii nebylo realizováno.

III. ZÁVĚRY

67. **S ohledem na výše uvedené, došla skupina GRECO k závěru, že Česká republika uspokojivě realizovala, nebo realizovala uspokojivým způsobem polovinu doporučení obsažených v Hodnotící zprávě z druhého kola hodnocení.** Doporučení ii, iii, iv, v a viii byla realizována uspokojivě a doporučení i bylo realizováno uspokojivým způsobem. Doporučení vi, ix, x a xi byla částečně realizována a doporučení vii a xii nebyla realizována.
68. Skupina GRECO oceňuje zlepšení, kterých bylo dosaženo zejména v oblasti tématu I Hodnotící zprávy z druhého kola hodnocení týkajícího se výnosů z korupce. Nicméně se domnívá, že pokud jde o úspěšnost plnění doporučení předložených České republice, je zde ještě prostor pro zlepšení. V tomto ohledu vyjadřuje skupina GRECO určité konkrétní obavy v tom smyslu, že pouze jedno z pěti doporučení týkajících se veřejné správy (doporučení vi-x), což je téma II druhého kola hodnocení, bylo realizováno uspokojivě. Skupina GRECO uznává, že realizace některých doporučení v rámci tohoto tématu naráží na překážku opakovaného odkládání nabytí účinnosti zákona o státní službě (zákon č. 218/2002). Je však také nutno poznamenat, že skupina GRECO uvedla již ve své Hodnotící zprávě z druhého kola hodnocení, že tento zákon patrně nikdy nevstoupí v platnost, protože čelí výrazné opozici proti, mimo jiné, novým ustanovením o odměňování státních zaměstnanců. S ohledem na tuto skutečnost a s vědomím, že opatření zajišťující bezúhonnost státních zaměstnanců jsou zásadní pro důvěryhodnost úsilí vlády při řešení korupce a

také pro důvěru veřejnosti ohledně tohoto úsilí, vyjadřuje skupina GRECO své pevné přesvědčení, že je v této oblasti nutno postupovat s veškerou rozhodností. Dále je také nutno naléhavě řešit stále trvající absenci smysluplného ustanovení o odpovědnosti právnických osob za trestné činy úplatkářství, praní peněz a nepřímého úplatkářství. Závěrem skupina GRECO naléhavě vyzývá české orgány, aby urychlily své úsilí při zavádění právních předpisů upravujících střet zájmů, při postupování pro přijímání pracovníků na bázi konkurzů, při oznamování korupce a ochraně oznamovatelů a povinném školení úředníků v oblasti protikorupčních opatření, bezúhonnosti a etického chování, a rovněž tak i při zavádění úpravy odpovědnosti právnických osob.

69. Skupina GRECO vyzývá vedení české delegace, aby do 31. prosince 2009 předložilo doplňující informace o realizaci doporučení vi, vii, ix, x, xi a xii.
70. Závěrem skupina GRECO vyzývá orgány České republiky, aby co možná nejdříve schválily zveřejnění této zprávy, zajistily její překlad do národního jazyka a tento překlad zveřejnily.